

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom: „KOROŠKI SLOVENEK“
Klagenfurt, Hubert-Klausner-Ring 26 — Tel. 13-02
Rokopisi se naj pošiljajo na naslov:
Koroški Slovenec, uredništvo, Klagenfurt, Hubert-Klausner-Ring 26

List za politiko,
gospodarstvo in prosveto

Izhaja vsako sredo. — Posamezna številka 10 Rpf.
Stane četrletno: 1 RM — RM; celoletno: 4 RM — RM
Za Jugoslavijo četrletno: Din. 25; celoletno: Din. 100

Škrivnosti velike noči.

O Jezusovem božanstvu pričajo nešteti čudeži, med njimi največji, čudež velikonočnega vstajenja, božanstvo dokazuje delo in življenje apostolov in učencev, spričuje ga delovanje Cerkev in neštete dobrote njegovega nauka, po njej ohranjenega. Na svoj način dokazuje Jezusovo božanstvo satan v lastni osebi in poslušajoč se ljudi, podvrženih mu iz svobodne volje. S prvim dnem Jezusovega javnega delovanja se pojavi tudi satan, prvotno v dvomu, ali je Jezus napovedani Mesija, nato ljubosumen nanj, ki mu krati njegovo pravico na zemlji, končno prežet divjega sovraštva do zmagovitega tekmeča, ki s svojo smrtjo in vstajenjem uveljavi božje kraljestvo na zemlji.

Sveto pismo pove, da stopi do Jezusa, oslabljena in lačnega po 40 dnevnem postu v puščavi, skušnjavec in se hoče v prvo prepričati: „Ako si božji sin, reci, naj bo to kamenje kruh!“ Zlobna namera se izjalovi ob krasnem Jezusovem odgovoru o vsemogočni besedi iz božjih ust. Nato ga prenese vrh templja ter veli, naj se vrže dol. Prekanjena namera mu spodleti, nakar ponudi skrivnostnemu možu vsa bogastva sveta, če se izneveri Očetu. Zasačenemu v tretji laži — satan se dela neomejenega gospodarja sveta — odvrne Jezus: „Poberi se od mene, satan, zakaj pisano je: Gospoda svojega Boga molj in njemu samemu služiti!“ — Kdo je skrivnostni, ki se prvi po padcu starišev v raj tako zoperstavlja peklenskim nameram?

Po prvem porazu satanov pogum še davno ni pošel. Stopnjuje se v rastoče sovraštvo. Lahak je satanu, ki je duh, dostop v srca hinavskih farizejev in pismoukov, ki verujejo in propovedujejo nacionalnega judovskega Mesijo, kateri pride v kraljevskem sijaju in bo judovsko ljudstvo rešil rimskih spon in njim izročil vladarstvo sveta. Čim se pojavi Jezus, sin preprostega nazareškega mizarja, med njimi, je njihovo srce hudobno, oko slepo in razum uporen njegovemu nauku. Zaman so Jezusova prizadevanja, da si pridobi naklonjenost in vero oholega, v samoljubju tonečega ljudstva, zaman njegova modrost in njegovih številni čudeži. Farizejska hudobnost se le stopnjuje v smrtno sovraštvo. Iz sovraštva izroče Janeza Krstnika, zadnjega preroka stare zaveze, propalemu Herodu. Čim bolj gine njihov vpliv in raste Jezusova slava med judovskim ljudstvom, tem bolj premišlujejo, kako bi se iznebili nevarnega „huiskača, ki ščuva judovsko ljudstvo proti Rimu in cesarju“. Farizeji in pismouki so poslušno satanovo orodje.

Približuje se satan Jezusu v obsedenih. Le-ta nesrečna bitja, katerih telo in ude ima v oblasti hudobni duh, so pogosta prikazen v poganskem svetu. Ob prvem srečanju z Jezusom zatrepečejo hudobni duhovi v obsedencu in začno divje kričati: „Pusti nas, kaj imamo s teboj, Jezus Nazareški? Ali si nas prišel oogubljati? Vemo, kdo si, namreč Sveti božji.“ Jezus noče njihovega pričevanja in jih izžene. Že je njegovo kraljestvo utemeljeno, izbrani so mu v apostolih poglavarji, oznanjene so temeljne postave, ki jih Jezus v prilikah pojasnjuje, s čudeži utrjuje in z neprestanimi dobrotami udomačuje. Satan besni v srdu do Mesije. V peklenskem sovraštvu obdolžijo farizeji Gospoda zveze s poglavarjem hudičev, a on jih zavrne z vrašanjem, kako naj bi v sebi razdvojeno satansko kraljestvo zamoglo obstojati, in slovesno doda: „Ako pa izganjam hudiče v Duhu bož-

jem, tedaj je prišlo k vam božje kraljestvo“. — Nenavaden je prizor, ko prihaja Jezus med pogane, v osrčje satanovega kraljestva. Satan v obsedenih kriči, divja, besni in prosi in ko ga Jezus vpraša po imenu, mu reče: „legijon mi je ime, ker nas je mnogo“. In hudobni duhovi preprosijo Jezusa, da smejo iziti vsaj v prašiče, ki se pasejo ob gori. Gospod dovoli in čreda dvatisoč živali se zakadi z gore in utone v morju.

Po slovesni obljubi kruha življenja in po v Simonovo izpoved položeni apostolski zvestobi se Jezus odtrga od Jeruzalema in farizejev, utrjuje v veri apostole, jim razodeva skrivnost trpljenja ter določi še drugih dvaindeset učencev, da oznanjujejo božjo besedo. Vračajoči se učenci se vesele: „Gospod, tudi hudi duhovi so nam pokorni v tvojem imenu“, nakar jim Jezus pravi: „Videl sem satana pasti kakor blisk z neba“.

Približuje se Jezusova tretja Velika noč. Odpor in sovraštvo farizejev prikipi do vrhunca in v uradni seji sklenejo njegovo smrt. Dvoboj med mesijanskim in satanskim kraljestvom sili k odločitvi. Čim bolj se po čudežih in besedah krepi vera apostolov, učencev in dobrega ljudstva, tem strastneje divja satan v Judežu, farizejih in pismoukih ter njihovih privržencih. Najstrašnejše muke je izumil zanj, ki se je drznil zoperstaviti njegovi oblasti, obda ga z divjim besom zaslepljene in zapeljane množice, rimski oblastnik odločuje o njegovi smrtni obsodbi, surovi hlapi trpinčijo njegovo telo, ga zasmehujejo na njegovem križevem potu, še eden križanih razbojnikov ga grdi in smeši. Ob Jezusovi smrti na križu meni satan slaviti svojo zmago, a v svitu velikonočnega jutra vstane Poveljani iz groba in proglašajo zmago mesijanskega kraljestva nad satanskim.

Pretresljivi dvoboj med živim vidnim Kristusom in satanom v osebi in ljudeh se odtlej ponavlja v slehernem človeku, v družini in narodu, v vsem svetu. Kristus in satan se borita za kraljestvo svobodne volje. Kraljestvu luči, ljubezni do Boga, resnice in pravice je zoperstavljeno kraljestvo teme, upornosti božji volji, zgrešenega samoljubja, ošabnosti in hlepenja po gmotnih dobrinah. A ta dvoboj je odtlej za vse z blagovno voljo odločen za Boga in luč proti satanu in temi. Božje kraljestvo v človeških srcih se krepi in širi, ob tem besnijo peklenske sile z rastočim sovraštvom vse do zadnje velike noči na tem svetu in do Vstajenja božjega kraljestva na zemlji.

Führer in duče sta se sestala.

Veliki dogodek tekočega tedna je sestanek Führerja in kanclerja Adolfa Hitler-ja z vodjem fašizma Mussoliniem. Državnika sta se sešla v pondeljek na Brennerju in sta se ob navzočnosti ministrov Ribbentropa in grofa Ciana zadržala v dveinpolurnem razgovoru. Vest o njunem sestanku je izzvala v vsem svetu zelo veliko pozornost, splošno se razgovorom pripisuje izredna važnost.

Inozemsko časopisje poudarja, da je državniški sestanek na Brenner-ju zgodovinski dogodek. Italijanski „Popolo di Roma“ pravi: Ves italijanski narod je bil združen okoli dučejja in je sledil dogodku z gorečo pozornostjo. Mnogi vprašujejo po vsebini razgovorov, a nihče se ne sme čuditi tozadevnemu molku. Hitler in Mussolini sta preresetavala vsa vprašanja sedanjega položaja. Napovedi in prorokovanja pa bi bile preuranjene in morda škodljive.

Nemški uspehi ob angleški obali.

Vrhovno vojno poveljstvo javlja s 17. marcem: Na podlagi izvidnih rezultatov zadnjih dni je večje število nemških letal v večernih urah 16. marca prodrlo proti severu-zahodu ter napadlo v Scapla-Flow-u ležeče dele angleške mornarice. Pri tem so bile tri bojne ladje in ena križarka po bombah zadete in težko poškodovane. Verjetno sta bili poškodovani dve nadaljni vojni ladji. Hkrati so letala bombardirala tri letališča in neko protiletalsko baterijo. Kljub sovražnikovi obrambi z lovskimi letali in protiletalsko artiljerijo so nemška letala svojo nalogo uspešno in brez izgube izvedla.

Kje bo nova fronta.

Pariški „Temps“ podaja nauk iz poraza zapadnih sil na severu in pravi: Zapadni državi morata biti odslej povsod, povsod morata udariti in se ne ustrašiti nobene inicijative. Iskati morata bojišča, ki jima dovoljujejo razvoj njihuj vojaških sil. Voditi morata vojno proti vsem sovražnikom in nekatere nevtalce prepričati, da se lahko tudi proti njim poslužita orožja. — Angleški „Daily Telegraph“ spet piše, da še ni bilo tako kratkovidne politike, kakor pa je bila politika skandinavskih držav, ki sta prepovedali prehod francoskih in angleških čet v pomoč Finski. Balkanske države bi morale zato drugače ravnati.

Finska.

Uspešni zaključek rusko-finskih razgovorov je Anglijo in Francijo dokaj razočaral. Finski zunanji minister Tanner pa je poudaril, da je od zapadnih velesil napovedana pomoč popolnoma izostala in je bilo število protovoljcev nezadostno. Tudi bi Švedska in Norveška ne mogli dovoliti prehoda tujih čet skozi svoje ozemlje. Tako je Finska našla edini pametni izhod v pristanku na ruske zahteve. — Nove državne meje Finske se približno krijejo z onimi iz leta 1721. Prebivalstvo o-

zemlja, ki ga prevzame Rusija, je zapustilo svoje domove in se podalo na finska tla.

Obletnica protektorata.

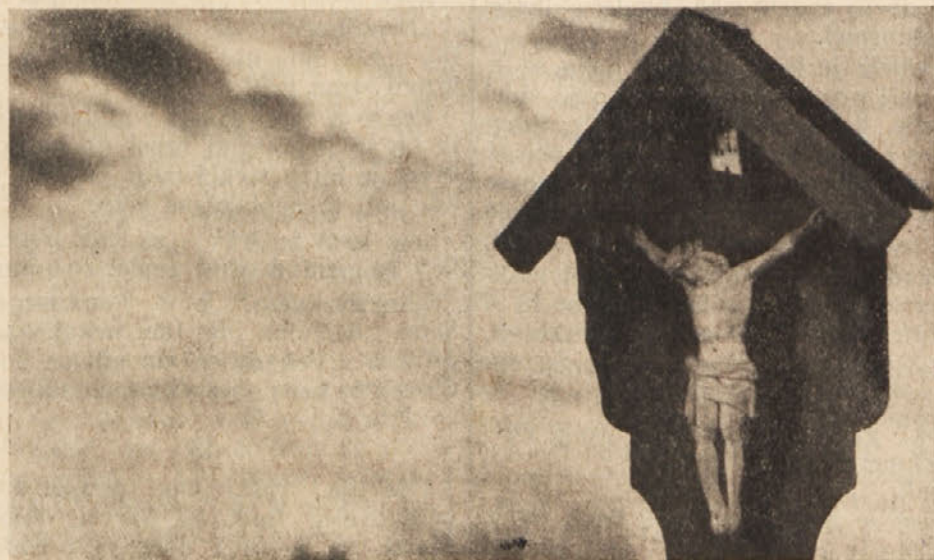
15. marca je češki protektorat praznoval svojo prvo obletnico. Protektor v Neurath je naslovil na Führer-ja brzojav, v katerem se spominja dneva, ko je Führer na čelu nemške vojske vkorakal v staro nemško cesarsko mesto Prago, in se mu zahvaljuje za njegovo zgodovinsko dejanje ter obljubljuje zvestobo pristojnih dežel. Führer je v odgovoru brzojavil svojo zahvalo, poudaril, da sta bili Češka in Moravska domala 1000 let najlepša bisera starega nemškega rajha, ter izrazil željo, naj bi nova zveza bila v blagoslov nemškega in češkega naroda. Drž. prezident dr. Hacha je v brzojavu Führer-ju dejal, da se na obletnico spominja Führerjevega razumevanja za težko prizadeti češki narod in nadaljeval: „S tem, da se nahaja sedaj pod zaščito rajha, je deležen vseh prednosti. Obvarovan je bil pred vojnimi strahotami, četudi se sam v okvirju Velike Nemčije udeležuje sedanje vojne. Zato mi je danes potreba, da želim slavnemu nemškemu orožju, ki štiti tudi češko ljudstvo, slavno zmago“. Führer je dr. Hachi odgovoril, da obvezuje oba naroda spoznanje, da morata na tako ozkem prostoru živeti v miru, in pravi naprej: „Nemčija noče češkega naroda obremeniti z bremenom, ki bi ogrožala njegov narodni obstoj ali ustvarila nasprotje med narodno vestjo in splošnimi nujnostmi države. Zato upam, da se posreči prištediti temu delu rajha vojne strahote, s čimer so sklepi v marcu 1939 najlepše opravičeni. Zahvaljujem se vam, gospod prezident, za Vaše želje v vojni, ki jo vodi naša skupna država. Želim, da bi končno veljavna zmaga bila v prid in socialni, blagor nemškega in češkega naroda“.

Proslave v Slovaški.

Slovaška država je praznovala svojo prvo obletnico. Vršile so se svečanosti po vseh večjih krajih, na slavnostnem zasedanju parlamenta pa je drž. prezident Tiso med drugim dejal: „Za uspeh našega prizadevanja se zahvaljujemo najprej Bogu, ki je naše delo blagoslovil. Potem se hvaležno spominjamo zaščite Nemčije Adolfa Hitlerja, ki nam je zagotovila mir na zunaj“. Na dan proslave je bil ustanovljen slovaški državni svet. Führer je v posebnem telegramu dr. Tisu izrekel svoje čestitke, minister Ribbentrop pa je brzojavno čestital min. predsedniku Tuki.

K obletnici kronanja sv. očeta je izrazil Führer in kancler Adolf Hitler brzojavno svoje čestitke. — Povodom svojega bivanja v Rimu je minister Ribbentrop obiskal tudi Vatikan in bil sprejet od sv. očeta.

Italijanska vojska je pripravljena. — Drž. podtajnik general Soddu je podal v zbornici nekatere podatke o italijan-

Veselo veliko noč!

Fot. Pogačnik.

skih obrambnih prizadevanjih. Italijanska vojska ima trenutno en milijon mož in močne rezerve. Vojski so pridružili 132 fašističnih udarnih bataljonov. Poleg lahkih tankov razpolagajo armade s 13 tonskimi tanki. Izboljšana je težka in lahka artiljerija. Italijanske meje v Alpah, Afriki, na Egejski otočjih so utrjene. „Tako je Italija obvarovana pred slehernimi iznenadenji in ima sama največjo akcijsko svobodo“, s temi besedami je podtajnik zaključil svoja izvajanja.

Kmetijska petletka v Rumuniji. — Rumunski kmetijski minister je predložil načrt petletke, po katerem naj bi se kmetijstvo postavilo na nove temelje in zagotovilo uspešno obrambo države. V prihajajoči vigredi mora biti kljub vplivom kmetov posejanih 10 milijonov ha zemlje, vlada pa bo poskrbela za potrebne delovne moči. Hkrati sta uvedena v vsej državi dva dneva, ob katerih so mesna jedila prepovedana.

Teden v besedi.

Nemčija in Estonka sta sklenili in podpisali novo trgovinsko pogodbo.

Jugoslovanski parnik „Preradović“ so kupili Angleži. Posadka 63 jugoslovanskih mornarjev pa se je podala rajši domov in ni nastopila službe v Angliji.

Na mednarodnih tržiščih se uspešno uveljavlja ameriški dolar, medtem ko izgublja angleški funt svojo mednarodno veljavo.

17.5 milj. mark je nabrala nemška policija za zimsko akcijo dne 10. marca.

Slovaki so prekrstili bivši Masarykov trg v Bratislavi v trg Adolfa Hitlerja.

V Sofiji se pogaja sovjetsko zastopstvo za novo trgovinsko pogodbo med Bolgarijo in Rusijo, po kateri se bosta obe državi gospodarsko še bolj povezali.

Rusija in Iran imata novo trgovinsko pogodbo, po kateri bo Rusija Iranu dobavljala industrijske izdelke in uvažala iranske surovine.

Vsi turški poslaniki na Balkanu so imeli minuli teden važno posvetovanje z zunanjim ministrom Zarcoglu-jem. V kratkem dospe v Ankaru tudi turški poslanik v Moskvi. Sestali so se tudi člani generalnega štaba in pod predsedstvom drž. predsednika razmotrivali o položaju.

Nemški poročevalski urad javlja iz New-Yorka, da skuša v Ameriki bivajoči Oton Habsburški pridobiti ameriške državniške za svoj načrt, po katerem bi se stvorila podonavna monarhija, katera bi obsegala Bavarsko, Badensko, Württemberško, Avstrijo, Jugoslavijo in Madžarsko. Italija bi morala monarhiji odstopiti Trst, čehoslovaška republika bi se obnovila, nova Poljska pa

dobila Gornjo Šlezijo in Vzhodno Prusijo.

Rumunija se je sporazumela s sv. stolico glede verskih organizacij in cerkvenih redov.

Japonska in Anglija sta se sporazumeli, da bosta kitajsko srebro po upostavitvi nove kitajske vlade skupno upravljali oz. nadzirali.

Zastopnika Nemcev na Madžarskem dr. Bascha je sprejel na daljši razgovor min. predsednik Teleki.

Angleški zunanji minister Halifax se je v nedavnem govoru izjavil, da sta Anglija in Francija odločeni, da upostavita češko svobodo in da sta zato

V Jugoslaviji se je na progi Karlovac-Ljubljana zgodila huda železniška nesreča. Voz osebnega vlaka je zadet od ogromne skale treščil v Kolpo, pri čemer je bilo 15 mrtvih in 30 poškodovanih.

Iz naše države

Skrčen velikonočni promet.

Delovno ministrstvo in nemška delovna fronta javljata, naj te vočigled velikih nalog železnic v vojnem času opustijo vse nepotrebne voznje in izlete. To velja posebno za velikonočni čas, ko je tudi v normalnih časih promet preobložen. Zato naj tudi delavci, nastavljeni in podjetniki v tem času ne jemljejo dopustov, temveč naj jih preložijo na poznejši čas.

Godovno darilo Führer-ju.

Generalfeldmaršal Göring je naložil na vse prebivalstvo poslanico, v kateri ga poziva, naj se združi v obrambi domovine proti blokadnemu poizkusu, ki naj Nemčiji onemogoči dotok vojaško važnih kovin. Vsi naj zato radevoljno oddajo pri nabiralni akciji vse odvišne predmete iz bakra, medenine, bronca, cina, svinca in niklja. „Ta prostovoljna žrtev naj bo godovno darilo, ki ga poklanja narod vodji za 20. april“.

Dodatna karta za obleko za uboge.

Za uboge, ki res nimajo dosti obleke in so zato v težkih skrbih, se izdajajo posebne dodatne karte za obleko. Velja to predvsem za one, ki si vsled težkega gospodarskega položaja pred priključitvijo niso mogli nabaviti potrebne obleke. Prošnje je treba nasloviti na gospodarski urad, ki jih vpoštevajo pod sledečimi vidiki: 1. dohodki, 2. brezposelnost ali le začasno delo v zadnjih letih, 3. število otrok, 4. gospodarski položaj. Dodatna karta vsebuje 50 oziroma 20 pik. Pravice do izstave karte nima nihče, v naprej so izvzeti tisti, ki so si že pred vpeljavo kart izposlovali nabavljalne listine za tkanino v znesku 80 pik, in vsi, katerim je bila

V decembru so na 1272 m visokem Gsetner-Boden pri Lunzu v Solnograški izmerili 52 stopinj mraza.

Italija je predvidela novih 6 milijard lir za državno obrambo.

Irski min. predsednik Valera je naložil po radiu poziv na ameriški narod, naj ga podpre pri stremjenju, da pridruži Severno Irsko, ki pripada danes Angliji, irski republiki.

Železna garda, rumunska fašistična organizacija, se je sporazumela z vlado in bo odslej sodelovala v skupnem narodnem bloku. Iz koncentracijskih taborišč je bilo nato izpuščenih 114 njenih vodilnih članov.

V Londonu je Indijec Mahomed Anzad streljal na drž. tajnika v Indiji lorda Zetlanda in druge visoke uradnike, ki so bili svoječasnno v Indiji. Deja nje je izvršil iz mržnje do Angležev, ki zatirajo njegovo domovino.

karta za obleko izstavljena izven Vzhodne marke. Dokončno odloča o izstavitvi dodatne karte okrajno glavarstvo.

Dunajski velesejem.

Kljub vojnemu času kaže dunajski velesejem živahno sliko. Že 13. marca je prekoračilo število obiskovalcev stotisoč. Posebno velik odziv je seveda iz južnovzhodnih držav, ki po otvoritvenih besedah pokrajinskega vodja Bürclela s svojim kmečkim značajem naravno dopolnjujejo industrialistično Nemčijo. Posebno zanimanje vzbujajo razstave avtomobilov in poljedeljskih strojev, modna in luksuzna razstava in ne nazadnje razstava igrac. Pa tudi bogati protektoratski oddelek je dobro obiskan.

Vesti iz Jugoslavije

Treznostni teden v Sloveniji.

Slovenija je priredila treznostni teden. Proglasili so ga po cerkvah in v listih. Postavljena je bila parola: teden dni brez pijače. Društva so priredila treznostna zborovanja, na katerih so strokovnjaki tomacili kvarljive posledice čezmernega vživanja alkoholnih pijač. Splošno so ugotavljali, da ima slovenska mladina mnogo zanimanja za treznostno gibanje in se zaveda škodljivih telesnih in nravih posledic alkohola, katerega imenuje „Slovenec“ sovrážnika štev. 1.

Cerkveno zблиževanje Srbov in Bolgarov.

V Sofiji sta se mudila srbska pravoslavna škofa Irenej in Nektarij, kjer sta se razgovarjala s predstavniki bolgarske pravoslavne cerkve o medseboj-

nem sodelovanju. Sklenjen je bil sporazum, da bosta obe cerkvi odslej verske knjige, ki so se poprej tiskale v Moskvi, sami izdajali za vse pravoslavne države. Zastopniki obeh cerkva se bodo letos sešli v Dubrovniku na pokrajinski konferenci, kjer bodo govorili o cerkvenem delu za mir in sporazum na Balkanu.

Nagla vojaška sodišča.

Vlada je sprejela uredbo o naglih vojaških sodiščih v pripravljalnem, mobilnem in vojnem stanju. To so izredna sodišča, pred katera pridejo tisti, ki nočejo izvrševati vojaške dolžnosti, ki zapuščajo četo, navajajo k begu, ne izvajajo ukazov predpostavljenih itd. Sodišče izreka samo smrtno kazen in se obsodba izvrši takoj na kraju sodbe.

Zvišanje duhovniških plač.

Vlada je odredila, da se zvišajo draginske doklade aktivnim katoliškim duhovnikom za 40 %, upokojenim in doslužnim za 75 %. Doslej so dobivali aktivni in upokojeni katoliški duhovniki mesečno 339 din draginskih doklad, temeljne plače pa kaplani okoli 188 din in župniki 254 din na mesec. Temeljne plače ostanejo nespremenjene.

Prireditve v Ljubljani.

Minuli teden beleži Ljubljana tri večje kulturne prireditve. Organizaciji slovenskih fantov in deklet sta priredili lepo uspelo akademijo s prostimi vajami, simboličnimi prizori, recitacijami in telovadnimi točkami. — Sledila je proslava obletnice papeževskega kronanja s petjem, govori in filmom iz življenja sv. očeta. — Akademski pevski zbor je proslavil 20 letnico univerze z izredno obiskanim koncertom. Koncert je nosil geslo „Iz čitalnic v nove akorde“.

Še o smuku v Planici.

V Planici na edinstveni skakalnici sveta so predzadnje nedeljo priredili zaključne smuške polete. Izmed Nemcev je dosegel najdaljši skok Gregor Hoell z 96 m, Jugoslovan Rudi Finžgar pa je skočil 84 m. V petek prej so 3 skakalci dosegli preko 100 m, 19 pa preko 90 m.

Naloga malega naroda.

Mnog izmed nas se nedvomno često vprašuje, zakaj nismo Slovenci velik in močan narod. Previdnost, ki nas je postavila na ta košček zemlje, je morda bila krivična, ker je število, moč in ugled in kar je še vidnega in zunanega na narodu, sicer v obilni meri delila drugim ljudstvom, nas Slovence pa je pustila male in svetu nepoznane. Pa pri taki misli se nam godi kot onemu kmetiču, ki je zavistno zrl na bogatega meščana in hlepel za njegovim premoženjem, dokler ni začuden zaznal za velike bogatinove skrbi in težave in

Podlistek

Ferdinand Goetel:

Sredi stepe.

(10. nadaljevanje.)

„Nismo videli“, so odgovorili in obstali.

„No, pa pojdite dalje!“ je divje zarjovel Sabo.

„Kam se je ta bestija skrila!“ je mrmljal in ju odpeljal v prvo stransko uličico. „Zmerom se skriva tam, kjer ga nihče ne vidi. Pa vem, da je tu, ker so psi tako tiho kakor miši.“

Ko so brez uspeha premerili ves tabor križem kražem, so prišli naposled na drugi konec do krogovite proge s trsjem obrasle reke. Tu se je razprostrla pred njimi že vsa z mesecem posejana stepa. Svetla noč je vsemogočno kraljevala nad njo. Kar ni pripadalo globokemu, temnemu nebu, se je stekalo s širno, svetlo stepno površino. Izginile so ceste in meje, polja so se zčila drugo z drugim, sipine in griči so se ponižali. Samo ob strani je črnela vas kakor otok, a tudi ta se je zčila s srebrnim prostorjem, kakor otok z neskončnostjo morij.

„Sédimo tule!“ je zamrmral Niklas in stopil na breg reke. „Nocoj je tu tako lepo!“

„In tiho!“ je šepnil Vukinčič.

„Seveda! V taboru je grobna tišina.“

„In v stepi prav tako.“

„Povsod. Saj vemo: tišina in nič drugega.“

Popolna tišina je objela tudi nje. Le roj komarjev se je zdajci dvignil iznad močvirja in pojoč plul mimo nad trstjem. Nekje je zatrepetal kamenček, ki se je obenj zadel riba, blodeča okrog po somornici.

Vukinčič je legel vznak. Sabo se je zdaj ozrl proti taborišču, a ko je videl onemele, krtinam podobne koče, zravnane z zemljo, je vrgel nestrpne oči po stepi. Niklas je prižgal pipo. Zdelo se je, da ne vidi in ne sliši nič drugega kakor pokrovček pipe in pihanje ust.

Nenadoma se je od trstja sem zaslišal tresk lomljenih stebel, kakor bi si kdo utiral pot k reki poprek od tabora.

„Nekdo prihaja!“ je spregovoril Niklas in vzel pipo iz ust. „Če bi nas...“

„Pst!“ ga je prekinil Sabo, „to je on!“

„Schmerzenreich, mišliš?“

„Da! Tiho!“

Šelest se jim je približal, trstje se je zamajalo in s šumom se je prikazal Schmerzenreich. Ko je zagledal ljudi,

je obstal in jih po strani pozorno pogledoval. Potem je z glavo, povešeno k tlom, kakor bi vohal sled, šel mimo in se ustavil na vzvišenem bregu, obrnjenim proti stepi. Zravnal se je, dvignil glavo in lovil vetrove, ki so veli s polj proti taboru. Na temnem ozadju neba je bil videti, kakor bi visel med nebom in zemljo, in v luči mesečine dvakrat tako velik in vse bolj bel se jim je zdel podoben duhu.

„Zakaj je danes tako čuden?“ je zašepetal Vukinčič. „Pokličimo ga!“

„Nemogoče!“ je potrto odvrnil Sabo. „Ne bo nas poslušal. Glej! Na drugo stran gre!“

Pes se je zares spustil v globino struge in ko se je spretno vzpel na nasprotni breg, je hitro stekel dalje po meji vaških polj in neobdelane stepe.

„Le kam je šel?“ je tožil Vukinčič in z žalostnimi očmi gledal za njim.

„Kaj jaz vem,“ je z roko zamahnil Sabo, „očividno ima tam nekaj, kar ga privlači. Veš, da se mu niti ne čudim. Človek bi kar pobesnel v tem taborišču.“

III.

Oče Ilja, vaški pop, ni spadal med praznoverne ljudi, za kar je najboljši dokaz, da je brez dolgega preudarjanja prišel iz Rusije v revščino na novo

(Dalje sledi.)

vsaj zaslutil skrivnostno resnico modrosti, ki pravi: Blagor ubogim v duhu!

Veliki narodi imajo mnogo zunanje-
ga opravka. Zaposlujejo jih vprašanja,
kako si uredijo svoje države, kako jih
zavarujejo na zunanji in utrdijo na zno-
traj, njihova gospodarstva jim nareku-
jejo vedno nove naloge, sožitje s so-
sedi je zanje težavnejše vprašanje ka-
kor za male narode. Mali narodi pa so
poklicani, da žive in razvijajo pred-
vsem duhovno, kulturno življenje. Pač
se zaposlujejo tudi v gospodarstvu in
politiki, bavijo s tehniko in športom, a
v duhovnem svetu je njihovo poslan-
stvo. Pogledi malega naroda morajo
biti uprti na znotraj, zastavljati si mo-
rajo velika, največja vprašanja in jim
iskati odgovora, njihovo stremljenje
za lepoto, resnico in pravico mora biti
čim bolj iskreno in doživeto. Z eno
besedo: **mali narodi utešijo svojo slò
do življenja v verskem in kulturnem
področju, tod so zanje pripravljena
bogastva in zakladi, tod je njihova sila
in krepost.**

Male narode povezujejo notranje
vezi. Pred njimi je razgrnjena vsa
divnost in lepota njihove domovine,
sledili so sledovom svoje narodne za-
vesti do zadnjih globin, narodno zaved-
nost doživljajo kot živ kos velike za-
povedi ljubezni do bližnjega, pred nji-
mi je razprostrta bolest in sreča vsega
malega ljudstva. Člani malega naroda
se medsebojno poznajo in cenijo, sta-

novi so ožje medsebojno povezani,
krajša je pot njihovih voditeljev do
množice in vsakdo zamore svoje teža-
ve in skrbi predložiti neposredno od-
govornim in poklicanim. Iz tega sledi,
da **veže vrste malega naroda močna, nez-
magljiva disciplina in da je narodna
prebujenost očitno večja in silnejša ne-
go pri velikih, težko preglednih ljud-
stvih.**

Malemu narodu je končno odkazana
možnost, da se razvija v pravem duhov-
nem in telesnem zdravju. Ker je maj-
hen, ne more svojih slabosti tako za-
krivati in prepiti kakor velik. Ker se
mnogokdaj ne more z zadostnim uspe-
hom braniti pred napadi in očitki več-
jega ljudstva, le težko zapade nevar-
nim slabostim samoljubja in kratko-
vidnosti. Lahko se posveti važni nalogi
notranjega čiščenja, plemenitenja, o-
krepitve. **Njegov značaj se čisti, njego-
va kultura globi, njegova vernost po-
staja vedno globlja in iskrenejša,
njegov svetovni razgled vedno stvar-
nejši in vedno bližje resnici.** Še je-
zik njegov se čisti peg in njego-
va telesna postavnost se vzravnava.

Prav in hvalovredno je, da razmišlja-
mo o vrlinah malega naroda tudi mi Slo-
venci in da jih znamo ceniti v času, ki
ga preživljamo. Lažje nam bo nositi
njegove nevednosti, lažje zmagovati
njegove težkoče, smotrnejša bo naša
narodna prosveta in doslednejši naš
bodoči razvoj.

Čirom naše zemlje

Velikonočna zaobljuba.

„Sveti Janez, ti moj patron, stoj mi
na strani! Velika noč je pred vrati. Na
vsak način moram imeti novo obleko
in nove čevlje. Tudi za otroke nimam
ničesar. In za piruhe? Moji starši in
dedje so imeli vedno velikonočno jag-
nje. Jaz pa naj s svojo družino pomanj-
kanje trpim? Strah in groza! Še ni-
koli nisi imel težav z menoj in še
nikdar te nisem ničesar prosil. Danes
prvikrat. Upam, da me ne boš zapustil!“

Tako je pred podobo svetega Jane-
za prsično prosil mojster Georgios v
cerkvi majhnega mesta. Ko se je še
nekajkrat pokrižal, je nadaljeval ske-
sano in skrušeno:

„Sveti Janez, ti moj patron, poslu-
šaj, kaj mi leži na srcu! Pomagaj mi,
da ukradem Kiriosovega konja! Potem
bom konja v sosednjem mestu prodal
in dobiček si bova delila! Polovico
bom žrtvoval tebi za pozlačenje črk
tvojega svetega imena na podobi in z
drugo polovico bom nakupil vsega za
svojo družino. Prosim te, ne zavri
moje prošnje! Saj vidiš, da pravično
mislim.“

Mojster Georgios je pokleknil, pri-
žgal svečo in odšel zadovoljen in poln
zaupanja do cerkve.

Ko se je znočilo, se je odpravil k bi-
vališču svojega sosedu. Preskočil je
ograj, stopil v hlev, prijel belca za po-
vodec in je svoj dolgo zaželeni plen od-
gnal s seboj v svoj hlev, kjer je ob svi-
tu laterne lepo počrnil zadnji del belca
s črnim ličilom.

„Tako ne bo nihče,“ si je mislil, „spo-
znal konja Kiriosa... Sveti Janez, bodi
češčeeno tvoje ime za vse, kar si mi
storil!“

Medtem ko se je ličilo sušilo, je sedel
Georgios k svoji mizi in je začel tuh-
tati, kako bi dobiček najbolje uporabi-
l. Toliko bo za obleko, toliko za čev-
lje, toliko za velikonočno jagnje in po-
lovica za svetnika.

„Kakšen osel sem,“ si je dejal, „saj
bi mu bil lahko le četrtino ali osmino
obljubil! Tako pa ne bo zadosti ne za
to ne za ono. Polovico osminke bi
zadoščalo! Saj imam prav za prav sa-
mo jaz delo z vsem tem — pa še ob
takem vremenu! Kaj je pa imel sveti
Janez opraviti? Res, pomagal mi je.
Pa še to ni tako gotovo; če me policija
dobi, bom vendarle zaprt jaz, ne pa on!“

Mojster Georgios je globoko za-
vzdihnil in še premišljeval:

„Pa vendar! Poštenjak sem, pa mo-
ram držati obljubo. Obljubil sem mu
polovico in mu jo moram tudi dati. Si-
cer mi ne bo nikoli več noben svetnik
pomagal.“

Tako je bil pripravljen, da se odpravi
v bližnje mesto, ker se je medtem huda
burja že podela. Jutranjica se je sve-
tila na nebu in je obetala lep dan. Kar
veselje je bilo iti v takem vremenu po
cesti. Ko se je čez nekaj časa prikaza-
lo sonce, je sklenil, da se malo odpo-
čije. Konja je privezal k drevesu in se
je usedel v travo. A kar nekaj ga je
vznemirjalo. Presneto, težko je držati
obljubo!

Zdajci je zaslišal, kako je nekje pe-
telin zapel. Steči za ptičem in ga po-
grabiti — to je bilo ko nič! Ves sre-
čen se je Georgios povrnil k svojemu
konju, ga odvezal in se spet odpravil
dalje; z levico je držal konja za uzdo,
z desnico pa je stiskal petelina k sebi,
ki se mu je še vedno upiral.

Čez pol ure je srečal nekega kmeta.
„Dobro jutro, prijatelj! Kam pa?“
„Bog daj! V mesto — na semenj. Kam
pa ženeš konja?“

„Na semenj grem in bom ondi prodal
konja in petelina.“

„Koliko pa hočeš za konja?“
„Prodaj ga le s petelinom vred.“
„Kaj bi s petelinom! Jih imam sam
zadosti!“

„Potem mi je pa žal, da ne bo kup-
čije,“ je odvrnil mojster Georgios. „O-
be živali sta tako navajeni druga dru-
ge, da mi srce ne dá, da bi ju ločil. Kar
odloči se!“

„Prav. Koliko zahtevaš za oba?“

„Štiri tisoč drahem,“ je odvrnil zviti
konjski mešetar Georgios. „Za pete-
lina tri tisoč devet sto, za konja pa sto.“

„Ali si neumen?“ je vzkliknil kmet.
„Menda bo narobe, ali ne? Sto za pe-
telina in tri tisoč devet sto za konja?“

„Ne, dragi moj, nisem neumen, še
manj ko ti! Ponavljam: tri tisoč devet
sto za petelina in sto za konja!“

„No, saj je to meni vseeno. Tu imaš
denar. A tvoj petelin bi moral biti zlat,
če bi bil toliko vreden!“

Mojster Georgios je vtaknil denar v
žep, dal konja in petelina kmetu in se
je nato s pošto odpeljal, da bi prišel
čim hitreje domov. Potem je urno naku-
pil vsega za veliko noč: novo obleko,
nove čevlje, rejeno velikonočno jagnje,
piruhe in druge stvari za ženo in otroke.

Zvečer je odšel v cerkev. Prižgal je
svečo, pokleknil pred svojega patrona
in je molil:

„Sveti Janez, s tvojo pomočjo se mi
je posrečilo ukrasti konja. Ker sem po-
šten človek, izpolnim tudi svojo obljubo.
Obljubil sem ti polovico. Tu imaš
petdeset drahem. Kar ostane, je moje.
Seveda boš sprevidel, da se s tem de-
narjem ne dá pozlatiti tvoje ime. A to
nič ne dé. Poglavitno je, da sem držal
besedo.“

Nato se je mojster Georgios prikloni-
l, vrgel še nekaj drobiža v puščico in
je radostno odšel iz cerkve.

(Novogrško: Dimitrios Nikolopoulos.)

Jubilej našega rojaka. V Ljubljani
je 7. marca praznoval svojo 60 letnico
slovenski slovstvenik in zgodovinar dr.
Ivan Grafenauer. Jubilant je
Korošek z Brda pri Šmohorju. Študiral
je gimnazijo v Beljaku in nato posejal
slavistične študije na dunajski univerzi
ter se izvežbal v dobrega jezikoslovca
in slovstvenega zgodovinarja. Po kon-
čanih študijah je služboval kot profes-
sor na gimnaziji v Kranju. Takoj je
zaslovel med dijaki in rojaki kot izvr-
sten šolnik, s svojim znanstvenim razis-
kovanjem slovenske slovstvene zgodovine
— ob koncu vojne je Grafenauer
izdal *Kratko zgodovino slovenskega
slovstva* — pa si je med Slovenci in
južnimi Slovani kmalu pridobil sloves
izbornega poznavatelja slovenskega
kulturnega življenja. Svoj jubilej je
odlični rojak proslavil v krogu svoje
vzorne družine. Naj ga tem potom do-
sežejo še naše iskrene čestitke.

Dr. Ožbej Ilaunig — v pokoju. V fe-
bruarju je stopil v pokoj sodni stare-
šina pri Sv. Lenartu v Slovenskih gori-
cah dr. Ožbolt Ilaunig. Upokojenec
je rodom iz Podkrajja v reberški župniji
in je našim bralcem dobro znan po svo-
jih zgodovinskih povestih „Vitez Re-
berčan“ in „Kapelški punt“. 36 let je
bil v sodnijski praksi in od teh je služ-
boval celih 32 let pri sodnji v Sv. Len-
artu v Slovenskih goricah. V celem
okraju slovi kot pravičen sodnik in kot
dober prijatelj nasveta in pomoči po-
trebnih. Menda ni hiše, katere ne bi
bil obiskal, in ne človeka, katerega ne
bi poznal. Ko se je sedaj poslavljaval od
aktivne državne službe, so se mu župa-
ni celega sodnega okraja v posebni spo-
menici zahvalili za njegovo plodonos-
no delovanje. Za svoje delo je bil dr.
Ilaunig odlikovan z redom jugoslo-
vanske krone IV. razr. in sv. Save III.
stopnje. — Svoje ožje domovine odlič-
ni slovenski sodnik ni pozabil nikdar.
Še kot mlad jurist je priobčeval v „Mi-
ru“ šaljivke o Tineju in Barigljecu, o
močnem Kolmanu Podjerbergom i. dr.
Po njegovih poznejših zgodovinskih
podlistkih ga pozna vsa naša Koroška.
O počitnicah rad zahaja v Logo ves in
tam pomenjuje z našimi možakarji.
Želimo mu, da bi vžil še kos svojega
življenjskega večera sredi med nami!

Spomini v tujini. — Prijatelj iz gor-
njedonavskega mesta Steyr-a nam piše
naslednje mične vrstice. — Človeku v
tujini se prečesto pripeti, da se zaloti v
mislih na domovino in na doživljaje
med domačimi. Meni naprimer ne gre
iz glave doživljaj med mojim dopu-
stom v minulemu letu. Mudil sem se po
opravkih v rožanskem glavnem mestu.
Na cesti srečam visoko obložen voz, ob
katerem stopata dve dečli-znanki. Na-
govorim ju in kmalu izvem, da sta za
pol leta izgubili dva brata in očeta in
da jima boleha tudi mati. Tako pride
vse delo na njiju, v kolikor dobri so-
sedje ne pomorejo. „Sami orjeva, ko-
siva, sami klepeva kose in kar je še dru-
gega moškega posla. Nič naju ni sram,
če morava včasih obleči hlače, vendar
jih ne nosiva po mestno očitno.“ —
„In kako v vašem prosvetnem druš-
tvu?“ — „Vrste so se nekoliko zredčile
in sedaj ovirajo delo še splošne prilike.
Pa se po večerih ali v nedeljskih po-
poldnevih vsedeva k citram in vlijeva
hrepnenje in bolest v melodijo. Tako
živiva svoje skrito narodno življenje,
ki ga enkrat v tednu prekine slovenski
tednik s svojimi novicami.“ — Osra-
močen sem poslušal preproste besede
o dekliskem junaštvu in še sedaj v tu-
jini mi je mehko pri srcu od misli na ta
lepi kos naše domovine. Če mi Bog na-
kloni možnost, se bom kedaj spet vrnil
na domačo grudo. F. T.

O murvah in sviloprejkah. — Dež.
šolski svet je odredil, da morajo vse
šole, ki se ne nahajajo nad 500 m nad
morjem, v letošnji vigredi posaditi
vsaj 500 murvinih mladik. Tako naj bi
bil položen temelj za gojitev sviloprejk,
katerih bube služijo za dobavljanje na-
ravne svile. — Svoječasno se je Koro-
ška že bavila s sviloprejkjo. To dokazu-
jejo v deželi številna murvina drevesa,

ki nudijo koristnim žuželkam potrebno
hrano. Leta 1845 so našli v deželi nič
manj ko 14.000 murv. Obstojali sta
tudi dve organizaciji, ki sta se bavili s
pridobivanjem naravne svile. Svileni
industrija Koroške je nato ob iznajdbi
umetne svile izginila.

Augsdorf — Loga ves. Vrlo ženo
smo izgubili. Ugledni Črncev dom na
Debru je izgubil z 80 letno Marijo
Črncic svojo staro gospodinjo, trije si-
novi in tri hčerke pa žalujejo za svojo
dobro materjo. Rajna mati, katere trup-
lo so 1. marca položili v božjo njivo
pri Mariji v Trnju, je svojo življenjsko
pot polno dovršila. Vzgojila je osem
otrok v zavedne in verne sinove in hčer-
ke slovenske narodne družine. Dva
sinova, Janez in Urban, sta šla pred njo
na oni svet, Noltej je ugleden trgovec
in posestnik, Maks priden posestnik,
najmlajši Zep pa gospodarji na Črnce-
vem domu, hčerka Mojceja je žena biv-
šega logaveškega župana g. Matevža
Rainerja, Trezej gospodinji pri pd. Vi-
štru, hčerka Naneja pa je poročena v
Beljaku. Nepregledna množica žena
in mož od blizu in daleč je spremljala
rajno mater na zadnji poti, pevci so ji
zapeli v slovo mehke žalostinke, po-
grebne obrede pa so opravili č. g. de-
kan Kristo Koschier in župnika Nadrag
in Kanduth. Domači dušni pastir je v
nagrobnem grobu slavil rajno mater
kot vzorno krščansko ženo. Bodi ji
Večni dober sodnik, zaostalim pa to-
lažnik!

St. Egyden — Št. Ilj ob Dravi. — Na
cvetno nedeljo smo ob nenavadni ude-
ležbi pogrebevc pokopali 21 letnega
Edvarda Izopa, pd. Pzdičevega v Dišči-
cah. Lani je odslužil polletno delovno
službo, nakar je bil poklican k voja-
kom. Umrl je vsled prehlada na notra-
njem vnetju. Na zadnji poti so ga
spremljali tudi tovariši-vojaki, domači
g. župnik Petrič pa so v nagrobnici ori-
sali njegov sončni značaj. Bodi mu več-
ni mir, materi velja iskreno sočutje!

Koroški drobiž. — Kriminalna poli-
cija je prišla dva mlada delavca ki ima-
ta na vesti nič manj ko 14 vlovov o ko-
pališča in poletne hišice ob Vrbskem je-
zeru. Kazen ne bo majhna. — Celovski
stavbeniki so sklenili, da bodo odšlej
smotno skrbeli za to, da se ne bodo
gradile stavbe, ki kvarijo lice mest in
narave. — Pri spravljanju hlodov se je
ponesrečil Valentin Pasterk v Beli pri
Železni Kapli. Hlod mu je zlomil nogo.
— V Beljak je došlo 43 Nemcev iz Afri-
ke. To je drugi transport afriških Nem-
cev. — V Remšeniku pri Železni Kapli
se je pri pripravljanju drv v gozdu po-
nesrečila Katarina Potočnik. Nenadno
se je sprožil v bližini hlod, jo podrl in
nevarno poškodoval. — Najvišja brzina
za avtomobile od 3,5 do 5 ton je znižana
na 40 km. — Prepovedana je tržna
prodaja žive perutnine vseh vrst.

Naša prosveta

Velika noč pri Bolgarih.

Več kakor dva tisoč let je hodil v sta-
rodavnih časih po balkanskem poloto-
ku narod za narodom: eden je prišel,
drugi je odšel ali pa se je spojil s
prejšnjim. Jeziki prejšnjih prebivalcev
so izginili, le tu pa tam najdemo še
stare besede, spominjajoče na prvotno
prebivalstvo. Čisto brez sledu pa ne
izgine noben narod z zemlje; zakon
narave je tak, da se vedno kaj ohrani,
četudi v malo spremenjeni obliki. Nad
Bolgari* je petsto let gospodoval Turek,
a tudi Grki, Romuni in celo Ogrri so
vplivali na njihov razvoj. Vendar so
v glavnem ohranili svoj značaj, to se
pravi, ostali so Slovani, četudi sami
plemenskega imena „Slovan“ ne po-
znajo. Kot Slovan je Bolgar tudi dan-
es še otrok narode, katero ljubi in
katere vplivu se nikakor ne protivi.
Zvesti svoji zemlji pa so ostali Bolgari
zvesti tudi svojemu Bogu, v katerega
zaupajo zmirom in v vsakem slučaju,
v veselju in v žalosti. Preživeli so hu-
de čase in v teh se je vera v Boga le
še bolj ukoreninila. Le tako so zdr-
žali pod petstoletno sužnostjo in dočaka-
kali dan narodne in verske svobode.

Trdno vero v Boga-Stvarnika kaže
Bolgar predvsem ob praznikih, katere

praznuje s posebno slovesnostjo. Ni ga praznika, da ne bi bil obdan s čarom starodavnih pobožnih šeg in navad. Kakor pri nas, so to v prvi vrsti božič, novo leto, in velika noč, podobno Srbov pa praznujejo tudi še Lazarjev dan in praznik Sv. Jurija.

Mi si bomo danes ogledali le običaje okrog velike noči. Bolgari sicer pravijo „velik den“, a vendar bi ravno pri njih slovenski izraz bil kaj umesten. Praznovanje se vrši namreč v cerkvi po noči; začne se o polnoči in konča šele okoli štirih zjutraj. To noč se v cerkvi čita ves sv. pasijon po vseh štirih evangelistih in se vršijo še razni drugi cerkveni obredi. A najbolj svečano in slovesno je okoli treh zjutraj, ko razdeli duhovnik-opravitelj sveče vsem sobratom in vernikom, da potem v bajni razsvetljavi zapojejo duhovniki „Hristos voskrese!“, t. j. Kristus je od mrtvih vstal. V slovesnih spevih se opjevajo potem skrivnosti veličastnega vstajenja, velikonočne Pashe, pred katere svetlobo se mora izogniti vsaka senca in pozabiti vsako sovraštvo. Kajti vsi so svetniki po Vstalem, vsi bratje. Zato prekrasni opomin: „Dan vstajenja! Postanimo luč za to slovesnost, v medsebojnem objemu imenujmo „brate“ tudi tiste, ki nas sovražijo; odpustimo vse radi vstajenja, kajti Hristos voskrese!“ In nato se pozdravijo vsi s svetim bratskim poljubom. Najprej pristopijo vsi duhovniki k onemu, ki opravlja sveto opravilo in ga pozdravijo z velikonočnim pozdravom: „Hristos voskrese!“ On pa jim odzdravi: „Vo istino voskrese“, t. j. resnično je vstal. In za duhovniki poljubi in pozdravi še vse vernike, ti se poljubijo potem še med seboj in se medsebojno obdarujejo z velikonočnimi pisankami. Za tem sledi svečani velikonočni sprevod s svečami okoli cerkve ob prepevanju velikonočnih pesmi, ob zvonjenju zvonov in ob grmenju možnarjev, čisto podobno našemu vstajenju. Po končani službi božji se nato verniki razidejo na svoje domove in se pozdravljajo med seboj: „Hristos voskrese!“ z odzdravom „Vo istino voskrese!“ Ta pozdrav se čuje potem cele praznike na ulicah, kakor po hišah, kadar srečaš znanca ali kadar ga obiščeš. Te dni ni navada pozdravljati z drugim pozdravom. Do doma ima še vsak prižgano svojo svečo, stopi v sobo z omenjenim cerkvenim pozdravom in obide nato z velikonočno lučjo vsak kot sobe, ponavljajoč gornji pozdrav, kajti vse živo in neživo naj se danes zaveda „Hristos voskrese!“ Tudi pisane poznajo Bolgari, kakor smo že prej omenili. Jajca pobarvajo že na veliki četrtek, a na veliko noč jih vzamejo seboj v cerkev, da si jih podarijo, žene pa jih pošiljajo žlahti s čašo vina in s kosom kolača, najprej pa k kumu in k babici. Otroci popoldne turčajo ž njimi kot pri nas, medtem ko se starejša mladina zbere v krasnih narodnih nošah na vasi, da zapleše narodni „hor“ ob prepevanju velikonočnih pesmi. Tudi pri tem plesu si poklanjajo in drobijo pisane. Tako praznuje veliko noč bolgarski narod. V vsem vidimo verno slovansko dušo, pa tudi veliko sorodnost in sličnost z nami.

Nekdanji post. V Krki hranijo dragocen postni prt, to je velik zastor, ki visi v postnem času v cerkvi med korom in cerkveno ladjo. Ker ljudi spominja, naj se postijo, so ga nazvali zastor lakote. Zastor spominja na čase, ko je bil predvelikonočni post čas trde in vestne priprave. Ljudem je bilo prepovedano uživati jajca, mleko in meso. Olajšave so imeli bolniki, porodnice in bolehniki romarji. Do 9. stoletja so ostajali ljudje v postnem času do sončnega zahoda ves dan tešč, od 14. stoletja pa je bilo enkratno nasičenje splošno navodilo. Na pepelnico so se ljudje začeli postiti in so držali post do velikonočnega jutra. V tem času so veliko molili in tudi mnogo molčali. — Ker je bilo uživanje jajc in jajčnih jedi v postu prepovedano, so se nabrale velike množine jajc, ki so jih ljudje o veliki noči darovali znancem in prijateljem. Kasneje je Cerkev uživanje jajc v postu dovolila, a šega velikonočnih jajčkov se je ohranila. Tudi mesa se je

med postom mnogo prihranilo in tako je prišla o veliki noči na mizo blagoslovljena gnjat. Grenki hren, ki spada zraven, pa naj bi spominjal na dragoceno pridobljeno velikonočno veselje.

Mase gospodarstvo

Steber kmetije.

V zadnjem času se opaža, da prehaja težišče kmetijskega gospodarstva na mlekarstvo. Po mleku dobiva kmet svoj redni mesečni dohodek, katerega posebno sedaj, ko se dvigne mlečna cena, ne smemo prezreti. Zato danes nekaj o umnem mlekarstvu.

Krava molze pri gobcu, pravimo. Vendar za mlečnost ni merodajna samo krma, marveč tudi pasma, oskrba, starost in poedovanost in pa mlečna doba. Največ mleka proizvaja krava v prvi molzni dobi, t. j. tri mesece po teletu. V tem času se dobro krmljenje najbolj izplača. Po šestih mesecih se močno krmljenje ne izplača več. Štiri ali osem tednov pred teletenjem mleko polagoma usahne. Prvesnice in stare krave molzejo navadno manj ko krave med drugim in osmim teletom.

Dobra molznica naj ima poleti pašo in zeleno krmo, pozimi okisano krmo, dobro seno in deteljo, manj slame, zato pa več prstnin in močnih krmil. Tako se ohrani molznost in mastno mleko. Pri priboljšku dajo dobre molznice tri litre mleka dnevno več, dočim se slabe molznice le odebeltijo.

Kako spoznamo dobre molznice? Dobra molzna krava navadno ni posebno lepa. Je bolj oglata ko okrogla, drobne glave, tankih nog in rogov. Prsa so globoka in široka, trebuh vmpast, koža mehka, dlaka pa svetla in nežna. Vime je veliko, mehko ter sega daleč nazaj; poraslo je z mehko dlačico. Mlečne žile so dobro razvite. Slabe molznice so podobne volom, njihovo vime je trdo in močno kosmato.

Velike važnosti je pravilna molža. Molsti je treba točno dan za dnem ob istem času in vsikdar do zadnje kapljice. Vime se naj pred molžo obriše s suho čunjo, ako pa je onesnaženo, se naj umije z mlačno vodo in potem do suhega odrgne. Seski se naj pri molži stiskajo, ne vlečejo. Zdaj pa zdaj se sune z roko v vime, kakor to dela tele. Stiskajo se naj seski križem ali pa tudi vzporedno ter izmenjavajo, dokler je kaj mleka. Dobro je, da molze vedno ista oseba, sicer se krave vznemirijo. Krave zadržujejo mleko, ako so razvajene, da se jim med molžo poklada krma, zaradi bolečin na vimenu ali seskih, zaradi vznemirjanja, od žalosti za teletom ali zaradi grdega ravnjanja.

Mleko, namenjeno za dom ali prodajo, bodi snažno in zdravo. Zato so potrebni snažen hlev, snažna žival, snažna oseba in snažna posoda. Hlev moramo večkrat temeljito osnažiti, pobeliti, umiti okna, zračiti, čistiti jasli in redno izkidavati. Smrad po zatohlem hlevu, stoječi gnojnici in po kisli krmi, pripravljani v hlevu za krmljenje, se odraža v mleku in mlečnih izdelkih. Najboljša golida za mleko je iz pocinjene pločevine, ker se da najtemeljiteje očistiti. Ženske, ki molzejo, naj so snažne, počesane, z robcem na glavi ter s snažnim predpasnikom. Umevno je, naj niso bolne na jetiki ali na lezljivih boleznih. Mleko precejimo najbolje v sitastem cedilu, preko katerega smo položili platneno krpo. Namolzeno mleko takoj odnesemo iz hleva v hladen in zračen prostor. V shrambah, kjer hranimo jesih, kislilo repo, zelje in druga živila ter razno orodje, se tudi dobro mleko kmalu pokvari. Mlečna tolšča je do gotovo meje odvisna tudi od tečne krme in skrbne molže. Ob koncu pomolženo mleko je mastnejše od onega v začetku. Vodenega, modrikastega, žaltavega, krvavega ali grenkljastega mleka seveda ne bomo oddajali.

Veliki uspehi kmečke organizacije v Vzhodni marki.

Le nekaj bežnih števil naj dokaže ogromno delo kmečke organizacije v zadnjih letih. Medtem ko je bilo pod

prejšnjo vlado zgrajenih le 120 silo-naprav, se je število pomnožilo v letu 1939 na 4690, nadaljnih 10.800 pa še ni gotovih. Od 900 je naraslo število popravljenih hlevov na 21.000. Isto porast števila zasledimo pri plugih od 2200 na 12.000, pri novo nabavljenih sejalnih strojih od 270 na 1600, pri mlatnih od 380 na 2000, pri strojih za košnjo od 400 na 4000 itd. Medtem ko je obratovalo prej le 100 traktorjev, jih je sedaj v obratu 510. A to še niso glavni uspehi, še ogromnejši so uspehi na polju kmečke izobrazbe potom tečajev, filmskih predstav, kmečkih razstav in predavanj. — V šmohorskem okraju bo zgrajenih še tekom tega leta 200 silo-naprav. Vzrok temu razmahu je, da so se kmetje navdušili za to moderno gospodarsko napravo na silo-razstavi v Šmohoru, kjer so dobili poleg pouka tudi razne nasvete.

Vojno-gospodarske določitve za užitarje: Tudi užitek v vojnem času ne sme presegati količin, ki jih predpisujejo živilske nakaznice, določene za samooskrbovalce. Užitar za izpad ostalih količin, ki mu grejo po pogodbi, nima pravice zahtevati denarja. Vendar sta nad pogodbo in nad zakonom ljubezen in spoštovanje do naših starišev, ki so nam podedovali zemljo in posestvo.

Gostilničarji-kmetje so zavarovani proti nezgodam, ki se jim pripetijo pri oskrbovanju gostilne, pri kmečki zavarovalnici proti nezgodam le, če je kmetijstvo glavno podjetje in se v gostilni prodajajo predvsem domači izdelki. Ni pa tod zavarovan, če predstavlja gostilniška obrt njegovo glavno podjetje in potemtakem živi predvsem od donosov gostilne.

Zanimivosti iz vsega sveta.

Ne sodi človeka po obleki.

V švedskih knjigah je zapisana naslednja zgodba: Veliki učenjak je obiskal nekega prav tako uglednega gospoda. Potrkal je na vrata. Gospod je poslal slugo naj pogleda, kdo je. Sluga se je vrnil in dejal:

— Pred vrati stoji slabo oblečen človek.

— Povej mu, da imam mnogo opravkov, da ga ne morem sprejeti.

Po sluginem izrazu na obrazu je učenjak ugotovil, kaj je na stvari. Zato je šel domov, oblekel najboljšo obleko, ki jo je premogel, se vrnil pred vrata in potrkal.

Sluga je javil gospodarju:

— Zunaj je neki človek, elegantno oblečen, s cilindrom na glavi in v lakstih čevljih.

Gost je bil takoj sprejet. Ko se je učenjak znašel pred domačinom, je snel cilindar in ga poljubil. Nato je slekel še plašč in ga prav tako poljubil. Isto je napravil s čevlji, ki jih je sezul.

Gospodar ga je začuden gledal in dejal:

— Kaj pa uganjate? Zakaj poljubljate svojo obleko?

— Zato, odgovori gost-učenjak, ker mi je to edino pomagalo, da sem lahko prišel v hišo.

Od tega dne je osramočen domačin nehal ceniti ljudi po obleki.

Slovenci v Ameriki. Za ohranitev slovenske narodne zavesti slovenskih izseljencev v Ameriki veliko store radio ure. V vseh večjih krajih, kjer je naseljen slovenski živelj, so se našli požrtvovalni narodnjaki, ki so stopili v zvezo z ondotnimi radio — postajami in za drag denar kupili mesečno po eno uro, v kateri se prenaša slovenski sporred s slovenskimi predavanji in slovensko narodno pesmijo. — Slovencev je v Združenih državah Amerike nad 350.000.

Žalostna pot zastojarskega potnika. Pri Plevlju je padel tovorni avtomobil v dvesto metrov globok jarek in se razbil. Šofer in njegov sopotnik sta kakor po čudežu ostala živa in nepoškodovana. Ko so pričeli pospravljati ostanke razbitega avtomobila, so pa našli strašno razbito truplo neznanega moža. Mož je zadaj splezal na avtomobil in se peljal, ne da bi ga šofer opazil.

Svinje naj spitam predvsem na meso in ne toliko na špeh ali mast. Ta želja poverjenika za štiriletko dobi v bodoče izraza tudi svinjskih cenah na trgu in sicer tako, da spadajo v razred C tudi že svinje s težo od 90 do 100 kg, medtem ko so spadale prej v ta razred samo 100 do 120 kg težke svinje. V D-razred spadajo sedaj le še svinje 80 do 90 kg težke. To pa je obenem važnega gospodarskega pomena, ker je dokazano, da stane svinjska mast neprimerno več časa in krme in je torej pitanje na mast jako negospodarsko početje.

Vedno bolj se bliža čas setve in zato ne zamudimo takoj naročiti potrebne semena, če nimamo svojega. Tik pred setvijo so tovrstne kmečke ustanove tako zaposlene, da ne smemo računati s takojšnje pošiljavitvijo. Če pa imamo sami dovolj potrebnega semena, ga ne pozabimo čistiti s čistilnim strojem. Prihranimo si na ta način čez polovico pletve in nečisto žito še vedno lahko porabimo vsaj za krmo živalim. Poleg temeljite čistitve pa je potrebno tudi paccanje, ker se s tem prepreči mnogo žitnih boleznih, predvsem takozvanarja

Koroške živinske cene. Celovec: Voli A 89—91, B 83, C 73 pf, biki C 63, krave A 80—85, B 75—77, C 63—65, D 46 pf, telice A 87, B 74, C 69 pf, svinje (150 kg in več) 117, (135 do 149,5 kg) 115, (120 do 134,5 kg) 113, (90 do 119,5 kg) 109, (80 do 89,5 kg) 109, (60 do 79,5 kg) 99, pod 60 kg 99 pf za kg žive teže. Pitane svinje 115, druge svinje 103 pf, teleta 110 do 140, ovce 115 pf. — Beljak: Voli 83—89, vprežni 85—99, telice 68—70 pfenigov.

Na reki se je vdrl led in utonil je kmet z dvema konjema. Pretekli torek zjutraj se je na reki Korani nedaleč od Markovčevega sela pri Karlovcu zgodila huda nesreča. Z dvema konjema vpreženi kmečki voz, na katerem sta sedela kmeta Marko Ivanovič in Nikola Antonič, se je peljal čez zamrznjeno Korano. Nenadoma se je pa vdrl led in voz z obema konjema in kmetoma je izginil v valovih. Ivanovič in oba konja so utonili. Antoniča so pa rešili štirje kmetje, ki so bili očividci nesreče. Medtem ko so truplo Ivanoviča in oba konja potegnili še isti dan iz vode, leži z lesom težko naloženi voz še vedno na dnu Korane.

Urednik: Dkfm. Vinko Zwitter, Klagenfurt, Achatelgasse 7. — **Založnik:** Politično in gospodarsko društvo za Slovence na Koroškem. — **Tiskarna** J. Leon sen., Klagenfurt, Domgasse 17.

Vabilo

na redni letni občni zbor Hranilnice in posojilnice v Šmarjeti v Rožu, r. z. z. n. z. ki se vrši v nedeljo, dne 31. marca 1940 ob 10. uri dop. v posojilniških prostorih.

Dnevni red:

1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora.
2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka 1940.
4. Volitev načelstva in nadzorstva.
5. Slučajnosti.

Načelstvo.

Es weiß was es will!

Denn „Gustin“ schmeckt gut, ist bekömmlich und leicht verdaulich und enthält die für Kinder so wichtigen Aufbaustoffe! Sie bekommen „Gustin“ auf die mit bezeichneten Abschnitte der Reichsbrotkarte für Kleinkinder.

Dr. Oetker's „Gustin“